

Министерство образования и науки Российской Федерации
Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение
высшего образования
«Восточно-Сибирский государственный университет технологий и управления»
(ВСГУТУ)
Министерство социальной защиты населения Республики Бурятия

ФОРМЫ И МЕТОДЫ СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЫ В РАЗЛИЧНЫХ СФЕРАХ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Материалы
VII Международной научно-практической конференции, посвященной 20-летию кафедры
«Социальные технологии» Восточно-Сибирского государственного университета
технологий и управления
6-7 декабря 2018 г.

FORMS AND METHODS OF SOCIAL WORK IN DIFFERENT SPHERES OF ACTIVITY

Materials
of VII International Scientific Conference, dedicated to the 20th anniversary of Social Technologies
Department of East Siberia State University of Technology and Management
6-7 December, 2018

Улан-Удэ
Издательство ВСГУТУ
2018

УДК 364.3
ББК 65.272
Ф 796

Печатается по решению редакционно-издательского совета Восточно-Сибирского государственного университета технологий и управления

Редакционная коллегия
д-р мед.наук, профессор *Ю.Ю. Шурыгина*
(ответственный редактор)
канд. психол. наук, доцент *О.Д. Халтагарова*

Ф 796 Формы и методы социальной работы в различных сферах жизнедеятельности: материалы VII Международной научно-практической конференции, посвященной 20-летию кафедры «Социальные технологии» Восточно-Сибирского государственного университета технологий и управления (6-7 декабря 2018 г.) / отв. ред. Ю.Ю. Шурыгина. – Улан-Удэ: Изд-во ВСГУТУ, 2018. – 377 с.

ISBN 978-5-6041987-3-5

В сборнике представлены материалы докладов, в которых отражены современные технологии социальной работы, применяемые в различных сферах жизнедеятельности. Участники конференции, авторы статей, являются учеными и практиками, студентами, магистрантами, аспирантами преподавателями, специалистами организаций и учреждений социальной сферы, здравоохранения, образования из стран ближнего (Беларусь, Кыргызстан, Украина) и дальнего (Южная Корея, Монголия, Польша, Словакия) зарубежья, таких городов России, как Москва, Новосибирск, Екатеринбург, Уфа, Хабаровск, Сыктывкар, Иркутск, и др. Формы и методы социальной работы, применяемые в учреждениях и организациях Республики Бурятия отражены в статьях представителей вузов г. Улан-Удэ, а также учреждений социальной защиты населения и здравоохранения Республики Бурятия.

Печатается в авторской редакции.

The edited volume contains reports, which reflect the modern technology of social work, used in different spheres of life. The participants of the conference are students, undergraduates, graduate students and applicants from neighboring countries and beyond (Belarus, Kyrgyzstan, Ukraine) and far (South Korea, Mongolia, Poland, Slovakia) countries, such Russian cities as Moscow, Novosibirsk, Yekaterinburg, Ufa, Khabarovsk, Syktyvkar, Irkutsk and others. Forms and methods of social work, applied in the institutions and organizations of the Republic of Buryatia are reflected in the articles of Ulan-Ude universities, social welfare institutions and public health service representatives.

ISBN 978-5-6041987-3-5

ББК 65.272
© Авторы, 2018
© ВСГУТУ, 2018

трудоустройстве. Поэтому вопрос трудоустройства должен решаться еще в колонии и включать комплекс психологических, юридических и социальных аспектов, а также социально-психологические и коммуникативные тренинги.

Таким образом, ресоциализация несовершеннолетнего осужденного должна осуществляться с вовлечением в процесс самого осужденного, его окружения и семьи, стремление и мотивации к позитивным изменениям в его дальнейшей жизни. Основа успешной ресоциализации состоит в том, чтобы несовершеннолетний осужденный мог принимать самостоятельно решения и нести за них ответственность, осознавать и контролировать свое социальное поведение, развивать нормы и ценности для успешного функционирования в обществе.

Список литературы:

1. Андреев Н.А. Ресоциализация осужденных в пенитенциарных учреждениях ФРГ (социально-психологический аспект): Учеб. Пособие / Н.А. Андреев, В. М. Морозов, О. Г. Ковалев, М. Г. Дебольский, А. М. Морозов. – М.: «Права человека», 2001. – 182 с.
2. Йошпа Н.А. Ресоциализация несовершеннолетних, осужденных к лишению свободы: восстановительный подход: Методическое пособие / Н.А. Йошпа. – М.: Институт права и публичной политики, 2013. – 102 с.
3. ФСИН. – URL : <http://фсин.рф/structure/inspector/iao/statistika/Xar-ka%20v%20VK/> (дата обращения: 08.11.2018)

УДК 616.831.9 -002:578.835.1]-036-07-053.2

*Каличевская М.В., Шварацкая О.В., Шпитко О.М. **

*Днепропетровская медицинская академия МЗ Украины, г. Днепр, Украина
Днепропетровская детская городская клиническая больница №6, г. Днепр, Украина**

КЛИНИКО-ЛАБОРАТОРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЯ ЭНТЕРОВИРУСНЫХ МЕНИНГИТОВ У ДЕТЕЙ

В статье рассматриваются клинико-лабораторные особенности течения серозных менингитов энтеровирусной этиологии у детей.

Ключевые слова: энтеровирусная инфекция, менингит, дети.

*Kalichevskaya M.V., Shvaratska O.V., Shpitko O.M.**

*Dnepropetrovsk Medical Academy of Ministry of Health of Ukraine, Dnepr, Ukraine
Dnipropetrovsk City Children's Hospital №6, Dnepr, Ukraine **

CLINICAL AND LABORATORY FEATURES OF THE COURSE OF ENTEROVIRAL MENINGITIS IN CHILDREN

The article discusses the clinical and laboratory features of the course of serous meningitis of enteroviral etiology in children.

Key words: enteroviral infection, meningitis, children

*Каличевська М.В., Шварацька О.В., Шпитко О.М. **

*Дніпропетровська медична академія МОЗ України, Україна
Дніпропетровська дитяча міська клінічна лікарня № 6, Україна **

КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ЕНТЕРОВІРУСНИХ МЕНІНГІТІВ У ДІТЕЙ

У статті розглядаються клініко-лабораторні особливості перебігу серозних менингітів ентеровірусної етіології у дітей.

Ключевые слова: ентеровірусна інфекція, менингіт, діти.

Важливою проблемою в сучасній педіатрії є проблема ентеровірусних менингітів (ЕВМ), які складають 80-85% у структурі захворюваності на серозний менингіт [4, 5]. Серед збудників серозних менингітів у дітей переважають ентеровіруси групи Коксакі А (тип 1-11, 14, 16-18, 22, 24), Коксакі В (1-6), ЕСНО (типи 1-7, 9, 11, 23, 25, 27, 30, 31), а також віруси типу 71 [1, 2, 3]. Більше ніж 90% інфікованих ентеровірусом людей залишаються безсимптомними [2, 5]. Навіть якщо інфекція стає симптоматичною, у більшості пацієнтів розвиваються короткочасні фебрильні захворювання і тільки в 5% випадків - менингіт. Особливістю перебігу ентеровірусних менингітів є асимптомний та субклінічний перебіг захворювання, що зумовлює низьку зверненість за медичною допомогою та відповідно низьку реєстрацію ЕВМ. Маніфестні форми ЕВМ частіше перебігають у вигляді середньоважких та характеризуються поліморфними клінічними проявами. Менингеальний синдром перебігає зазвичай доброякісно, зі швидкою регресією протягом декількох днів навіть при відсутності лікування [2, 4].

Мета дослідження: вивчити клініко-діагностичні особливості перебігу серозних менингітів ентеровірусної етіології у дітей різних вікових груп на основі ретроспективного аналізу історій хвороб.

Матеріали і методи дослідження. Проаналізовано 79 історій хвороб дітей віком від 1 до 17 років, які перебували у КЗ «Дніпропетровська дитяча міська клінічна лікарня № 6» за період з січня 2015 по жовтень 2018рр. з діагнозом: ентеровірусний менингіт (A87.0+G02.0* згідно з МКХ 10). Діагностика менингіту ентеровірусної етіології у дітей проводилась на підставі типових клінічних, епідеміологічних даних та за результатами дослідження цереброспінальної рідини, отриманої шляхом люмбальної пункції та специфічних лабораторних досліджень, направлених на верифікацію збудника захворювання (полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР) з ідентифікацією рибонуклеїнової кислоти ентеровірусів у лікворі, калу, слизу з носоглотки). Статистичну обробку отриманих результатів здійснювали за допомогою методів варіаційної статистики, реалізованих у пакеті прикладних програм «STATISTICA 6.1»

Результати власних досліджень та їх обговорення. Середній вік дітей, хворих на ЕВМ становив 7,7±0,63 року. Захворювання найчастіше реєструвалося у віковій категорії від 6 до 10 років (n=47; 59,5%). Найбільш часто ЕВМ зустрічався з серпня по жовтень. В анамнезі у 97,5% дітей був попередній контакт з хворим на ентеровірусну інфекцію. Серозний ЕВМ верифікован у всіх хворих методом ПЛР в лікворі, у 24 пацієнтів (30,4%) виявлено РНК ентеровірусів у випорожненнях.

У всіх пацієнтів захворювання мало гострий початок із домінуванням інтоксикаційного, загальноомозкового та менингеального синдромів. В клінічній картині захворювання на перший план виступали лихоманка (n=75; 94,9%), головний біль (n=64; 81,0%), диспепсичний синдром (n=47; 59,4%), менингеальні ознаки (n=36; 45,6%), синдром герпангінї (n=24; 30,4%). Середня тривалість захворювання становила 7,6±0,51 діб. Характерною особливістю клінічних проявів менингіту у всіх хворих була дисоціація менингеальних симптомів: на тлі лихоманки та інтенсивного головного болю менингеальні знаки були сумнівними. Доволі часто були відсутні симптоми Керніга, Брудзинського. Найбільш постійним симптомом була ригідність м'язів потилиці (n=65; 82,3%). У частини хворих (n=11; 13,9%) менингеальні симптоми на момент госпіталізації не визначалися, але в клінічній картині захворювання домінувала лихоманка, блювота і помірний головний біль. Нудоту відзначали у 47 (59,4%) хворих на ЕВМ, блювоту у 39 (49,4%). Характерною рисою менингеального синдрому був його доброякісний перебіг з швидкою регресією на фоні терапії.

Клінічні прояви ЕВМ залежали від тривалості захворювання до моменту госпіталізації дитини. На першу добу захворювання серед пацієнтів основної групи госпіталізовано 21 дитина, що становило 26,6%. У клінічній картині захворювання переважали фебрильна лихоманка (n=21; 100%), слабо виражена неврологічна симптоматика у вигляді ригідності потиличних м'язів, позитивного симптому Керніга (n=11; 52,4%), прояви гіперестезії у вигляді світлобоязні визначалися у 6 дітей (28,6%). Скарги на головний біль пред'являли 14 хворих (66,7%). Катаральний синдром на момент госпіталізації був виявлений у 18 хворих (85,7%) та характеризувався гіперемією піднебінних дужок, язичка і м'якого піднебіння, а типовий для ентеровірусної інфекції синдром герпангінї, у вигляді везикулярної висипки на твердому і м'якому піднебінні, задній стінці глотки, відзначався у 10 хворих (47,6%). Блювота визначалася у 9 пацієнтів (42,9%), та мала переважно багаторазовий характер (більше 3 разів). Прояви синдрому ентериту у вигляді діареї секреторного типу (3-5 випорожнень на добу) були виявлені у 3 хворих.

Більш ніж половина дітей (73,4%) були госпіталізовані на 2-3 добу захворювання. Основною скаргою при надходженні був надмірна дратівливість, головний біль, яка тривала 2-3 дні на тлі проведеної терапії і супроводжувалася нудотою (n=38; 65,5%). Лихоманка переважно субфебрильного характеру визначалась у 55 хворих (94,8%). Неврологічні порушення характеризувалися нестійкістю менингеальних симптомів, здатністю до швидкого зворотного розвитку.

Ознаки запального процесу в загальному аналізі крові було виявлено тільки у 35,4% хворих (n=29). Дослідження cerebro-спінальної рідини виявило плеоцитоз у 96,2% випадків. Аналіз цитологічного дослідження ліквору виявив переважно лімфоцитарний плеоцитоз у 37 хворих (46,8%), нейтрофільний – у 29 (36,7%), змішаний – у 10 (12,7%) дітей. Показники цитологічного дослідження знаходились в межах 16-702 клітин в 1 мкл. Нормальні показники лікворограми були виявлені у 3 хворих (3,8%). Показники глюкози, хлоридів ЦСР знаходились в межах норми. Реакція Панді не перевищувала значення «+».

Висновки. Характерною епідеміологічною особливістю ентеровірусного менингіту є літньо-осіння сезонність та наявність в анамнезі попереднього контакту з хворим на ЕВІ. Найбільш часто захворювання реєструвалося у віковій категорії пацієнтів 6–10 років (60% від загальної кількості проаналізованих). У клінічній картині захворювання домінувала лихоманка, головний біль з блювотою або без неї при дисоціації або відсутності менингеальних симптомів та синдром герпангії. Лабораторні показники при ЕВМ характеризувались відсутністю специфічних лабораторних змін, та типовою стадійністю, характерною для перебігу захворювань вірусної етіології.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє про відсутність будь-якого конфлікту інтересів при підготовці даної статті.

Список літератури:

1. Козлов В.Г., Хапчаев Ю.Х., Ишмухаметов А.А. Энтеровирусная (неполио) инфекция и проблемы её диагностики //Ремедиум. 2016. С. 49-52
2. Литвин Г.О., Хомин О.Я. Особливості перебігу ентеровірусної інфекції у дітей у Львівській області впродовж 2015 року // Scientific Journal «ScienceRise: Medical Science». 2016. №5(1). С. 19-24.
3. Мартынова Г.П. Энтеровирусная (неполио) инфекция у детей // Сибирское медицинское обозрение 2014. №3. С. 100-106.
4. Энтеровирусный менингит: особенности течения и диагностики на современном этапе / Л.Р.Шостакович-Корещкая, В.Г.Слатвитский, И.В.Будаева, З.А.Чикаренко и др.// Здоровье ребенка. 2016. №8 (76). С.78-81. doi:10.22141/2224-0551.8.76.2016.90829.
5. Rhoades R.E., Tabor-Godwin J.M., Tsueng G., Feuer R. Enterovirus infections of the central nervous system // Virology. 2011. Mar 15;411(2). P.288-305. doi: 10.1016/j.virol.2010.12.014.

УДК 371

Кальницкая Я.В., Овагимян А.О.

Амурский государственный университет, г. Благовещенск, Россия

РАЗВИТИЕ ГРАМОТНОСТИ В РОССИИ И В СОВЕТСКОМ СОЮЗЕ

В статье рассматривается уровень образованности населения в России и в Советском союзе.

Ключевые слова: грамотность, политика коренизации, «ликвидация безграмотности».

Kalnitckaya Y.V., Ovagimyan A.O.

Amur State University, Blagoveshchensk, Russia

DEVELOPMENT OF LITERACY IN RUSSIA AND IN SOVIET UNION

The article discusses the level of education of the population in Russia and the Soviet Union.

Keywords: literacy, indigenization policy, “eradicating illiteracy”.

Грамотность появилась на Руси с принятием христианства в X веке, но до XVIII века развивалась чрезвычайно медленно, заметно отставая от стран Западной Европы. С начала XVIII века, под влиянием Европы, правительство приложило значительные усилия для развития образования в стране через сеть учебных заведений. Однако отсутствие серьезных мотивов среди широких слоев населения существенно не увеличило уровень грамотности в России до середины XIX века. Только с отменой крепостного права и серией крупных реформ в 1860-х годах возрос интерес к грамотности. В Царской России, согласно переписи населения 1897 года, грамотные люди составляли 30% населения [1].

В 1908 году Государственная Дума приняла закон об универсальном начальном образовании. В результате чего грамотность начинает развиваться довольно быстро, и к 1917 году она достигает 42%. В советские времена эта тенденция продолжалась, поэтому в конце 1950-х годов грамотность, наконец, становится всеобщей.

Начало истории советской школы положили два документа: «Положение о Единой трудовой школе РСФСР» (30.09.1918г.) и «Основные принципы Единой трудовой школы» (16.10.1918 г.). Народный Комиссариат просвещения обращал внимание только на то, чтобы ввести политическую пропаганду в школах и запретить религиозное учение. Осенью 1918 года были изданы правила Единой школы труда. С 1 октября 1918 года все типы школ находились в ведомстве Комиссариата по вопросам образования и были определены под названием «Единая трудовая школа». Они были разделены на два стандарта: первый для детей от 8 до 13 лет, а второй для детей от 14 до 17 лет. Главной целью советского правительства VIII съезде партии 1919 года было создание новой социалистической системы образования. После этого советская школьная политика стала предметом многочисленных радикальных изменений [3].

Годы гражданской войны в России привели к резкому сокращению числа школ и числа студентов. Если в 1914 году 91% детей получали возможность обучения в школах, в 1918 году показатель снизился до 62%, в 1919 году показатель еще снизился до 49% и в 1920 году до 24,9%. В результате рост неграмотности увеличился [2]. В соответствии с Указом Совнаркома от 26 декабря 1919 года, подписанным Лениным В.И., была введена новая политика «ликвидация безграмотности». Для детей была создана новая система всеобщего обязательного образования. Миллионы неграмотных взрослых людей по всей стране, включая жителей небольших городов и деревень, были зачислены в специальные школы грамотности. Наиболее активная фаза ликбеза продолжалась до 1939 года. В 1926 году уровень грамотности составлял 56,6 процента населения. К 1937 году, согласно данным переписи, уровень грамотности составлял 94% для мужчин и 82% для женщин, что обеспечивало общий уровень грамотности 87% [4]. Важным наследием политики, на протяжении многих лет, являлось воспитание широко распространенной грамотности на десятках языков коренных народов СССР. В 1923 году был принят новый школьный устав и учебные планы. Школы были разделены на три типа, обозначаемых количеством лет обучения: школы «четыре года», «семь лет» и «девять лет».

Учебная программа радикально изменилась. Такие предметы, как чтение, письмо, арифметика, родной язык, иностранные языки, история, география, литература и наука были отменены. Вместо этого школьные программы были разделены на «сложные темы», такие как «жизнь и труд семьи в деревне и городе» в течение первого года или «научная организация труда» на седьмой год обучения. Однако такая система была полным провалом, и в 1928 году новая программа полностью отказалась от сложных тем и возобновила обучение отдельных предметов.

Это продолжалось до 1970-х годов, когда ученикам старших классов был предоставлен выбор дисциплин в дополнение к стандартным предметам.

Советское образование в 1930-х-1950-х годах было догматичным и угнетающим. В науке, особенно в социальных науках и в образовании, господствовала марксистско-ленинская идеология и контролировалась КПСС. Такое господство привело к отмене целых академических дисциплин, таких как генетика. Исследования ученых в этой области не придавали значимости, поскольку в тот период они были объявлены буржуазными и немарксистскими. Большинство из них были реабилитированы позднее в советской истории в 1960-1990-х годах, но некоторые из них были реабилитированы только в постсоветские времена.